

Балада про схвалення світу

Бертольт Брехт

Я не негідний, але й не зухвалець.
Вони мені показували світ.
Побачивши кровоточивий палець,
Гукнув я, що життя люблю,— та й квит!

Під батогом, примруживши очиці,
Я зрання й допізна стояв, й нараз
Добрав: до діла скоро знадобиться
Різник, тож радо я сказав: гаразд!

А згодом я підтакував усьому.
Нехай страхополох! Аби не труп.
Щоб не потрапити до рук відомих,
Я й те хвалив, що вкрай не по нутру.

Я бачив, як лихварив збіжжям юнкер,
Як він злидоті не прощав гріхів.
І правдолюбцям дорікав я лунко,
Що він крутенький, але не лихий.

Ось підприємець лишити призначив
Лише третину, решту — за паркан.
Я вговтував обшарпанців: ще будьте вдячні!
Бо сам я в економіці профан!

Штабні вояки з рук у руки тихо
Несуть, мов чарку, мрію про війну.
Дорогу їм даю, відчувши лихо,
А техніку нізащо не хвицьну.

— На краще йдеться! — виборців голодних
Упевнює народний депутат.
Я ж розумію: наш промовець любий
Не забрехавсь — набравсь не тих цитат.

Я бачив урядовців геть зацвілих,
Що рухають смердючий механізм.

Шмат хліба заробляючи щосили,
Молю, щоб їм життєвий рівень зріс.

Будь ласка, не турбуйте поліцаїв!
Їм, а також панам судовикам
Подам рушник — утерти кров з долоней,
Щоб виділи: я їх не відрікавсь.

А суддів, що багатих захищають,
Ховаючи під стіл закровлене взуття,
Образити я наміру не маю.
Чому? Того не знаю до пуття.

Я певен, що юристів не підкупиш
Ніколи і ніяким хабарем.
Але закон і шана завше вкупі.
Хіба не це ми чистотою звем?

Товче дідів, чіпляється до жінки —
Цього бандюгу треба посадить!
Ага, він має гумову дубинку.
Даруйте, це, звичайно, не бандит.

У поліцаїв, що старців-невдах
Женуть, щоб не обсіла нас нужда,
Роботи море. Для рятівників
Своїх сорочку з себе я віддам.

Я вже довів: на думці злого я не маю.
Тож ви не станете, напевне, дорікати,
Коли зізнаюсь, що серед знайомих
У мене погань є одна, яка

В газету пише. Кров'ю жертв набрякли,
Волають букви: Вбивць не пощастило відшукати!
Зверніть увагу на останній номер:
Чудовий стиль — це варто прочитати.

Поет провадить на верхів'я небувалі,
Співа (за гроші) гарно і невинно.
Замовчане (задурно) правду поховало.

Буває, що недобача людина.

Гендляр заприсягнувся перехожим,
Що то від нього — не від м'яса! — тхне.
Він сам не їсть гнилого м'яса. Може,
Коли протухну, він продасть мене?

Венерику, що за казенні гроші
Дівок приводить в лігвище своє,
Я руку тисну обережно, але щиро:
Він жінщинам загинуть не дає.

Без лікарів, що злидарів недужих
Вивуджують і з мілкості
Живуть, не можу обійтися,
Лягаю мовчки на медичний стіл.

А інженерів, що конвеєр ладять,
Котрий життя в трудящих забере,
Хвалю тріумфу техніки заради:
Зворушує до сліз мене прогрес.

Б'ють вчителі в зади, як в барабани,
Формуючи за образом своїм
Слухняну зміну. Вдячная держава
Дозволить з голоду не передохнуть їм.

Ось діти виглядають в чотирнадцять
На шість, а мислять, як в сімдесят п'ять.
Ну що ж! Це так! А на дурне питання
"Чому це так?" — не знаю, що й казати.

Професори гуманними словами
Одбілюють заслужених катів,
Доводячи, що складно жити на зламі,
Їх іншими я видіти б не хотів.

Науку, що громадить нам уперто
Знання, а з ними — шанси на біду,
Як віру — почитатиму до смерті,
Одвічним неуцтвом покріплюючи дух.

Священиків люблю і поважаю:
Вони проміж кривавих битв і бід
Глаголять про братерство, мир і дружбу,
А цього забувати вам не слід.

Я в Бога вірив, я хвалив Іуду,
Чув крик голодних: "Дайте їсти нам!"
Та ситі шлють на небо звідусюди.
А може, й справді хтось панує там?

Гравюр Георга Гросса прототипи
Сідлоголові, поголоска є,
Приготувались людству кров спустити.
Одержав план цей схвалення моє.

Між вбивником і жертвою збагнувши
Тісний зв'язок, я співчував обом:
Пристойну обирає вбивник жертву.
І я схвалив це повністю й цілком.

Земля від кроку зарізяк оглухла.
— Спиніте їх! — гукнув я вже сливе.
Та поруч наставляє пильні вуха
Стукач. І я горлаю: "Хай живе!"

В нестатках звичних я не хочу скніти,
А крил моєму співу не дано.
Серед багна забагненого світу,
Я знаю, схвалення моє — також багно.

1932 р.

Переклад: Леонід Череватенко.